

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 649/2021
12.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Тајјане Миљуш, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., коју у ревизијском поступку заступа пуномоћник Мирјана Прерадовић Радосављевић, адвокат из ..., против туженог РУ „Филмске новости“ из Београда кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Срђан Ћорац, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1515/20 од 30.09.2020. године, у седници одржаној 12.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1515/20 од 30.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1983/16 од 12.12.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је поништено као незаконито решење туженог од ...2005. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 499.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1515/20 од 30.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Тужиља је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11... 55/14), који

се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 2. важећег ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/2014), па је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП с`обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице. Осим тога, чињенице од значаја за пресуђење и докази за утврђење тих чињеница морају бити истакнути до закључења расправе, а најкасније и под условима из члана 372. став 1. ЗПП у жалби.

Према утврђеном чињеничном стању тужилца је била у радном односу код туженог све до ...2005. године, код којег је обављала послове ..., када јој је уговор о раду отказан побијеним решењем на основу члана 101. став 1. тачка 4. тада важећег Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/1 и 73/01) из разлога што одбија да извршава послове свог радног места утврђене Правилником о организацији и систематизацији радних места од ...2002. године, чиме грубо крши радну дисциплину, као и да дужи временски период испољава масовније негативно понашање које изазива негативне последице на рад и пословање Установе, као и на остале запослене и њихов рад, односно да је њено понашање такво да не може да настави са радом код послодавца, а о чему је више пута опоменута и упозорена од стране директора на могуће последице таквог понашања. Радне обавезе које су у опису послова ..., таксативно су наведене у нижестепеним пресудама. Из исказа тужиље саслушане у својству странке и исказа саслушаних сведока утврђено је да је тужилца радила на пословима ... пет година и да за све то време никада није добила опомену нити притужбу од колега ни од претпостављеног. Непосредни руководилац тужиљи био је сведок ББ, а ВВ је дошао за директора туженог у ... или ... године, (престала му функција ... дана ... године). Први састанак са њим је имала поводом организовања прославе ... година постојања туженог (... године), а задатак тужиље је био да уради ... о прослави. Дан пре отказа директор је позвао тужилцу у своју канцеларију, и дао јој да измонтажи материјал за два сата. Посао је завршила уз помоћ ББ и ... и отишла код ГГ (која је била ...) која је позвала директора и обавестила га да је тужилца завршила монтажу. Директор је рекао да касету остави код ГГ и да дође ујутру на састанак са њим. Следећег дана ...2005. године, тужилца је пре одласка на посао отворено боловање, али је она ипак отишла у фирму да уради синхронизацију репортажног материјала. Са директором је договорила да иде на боловање, али да претходно преузме касету и заврши посао пре одласка кући. Том приликом тужилца није спомињао отказ и комуникација је била коректна и колегијална, нити је било ружних речи између тужиље и директора. На изласку из канцеларије тужилца је наишла на ГГ од које је преузела касету, којом приликом је између њих дошло до вербалног сукоба након чега је тужилца сат времена провела у монтажи, а затим комплет диск са готовим материјалом дала ББ који је диск предао директору. Тужилцу је позвао сведок ДД да дође до његове канцеларије и тамо јој предао папир на коме је писало да је добила отказ. У редакцији је сазнала да је и ББ добио отказ након чега их је обоје обезбеђење испратило из зграде. ДД је имао

посредна сазнања (колегинице су му испричале) да је тужиља након свађе на колегијуму у октобру 2004. године, упозорена од стране директора да ће добити отказ, као и да је директор ВВ 2005. године, упозорио тужиљу да ће добити отказ. Сведок ГГ (... туженог у време доношења оспореног решења о отказу) присуствовала је расправама између директора ВВ и тужиље, као и седници Управног одбора туженог када је директор упозорио тужиљу на могућност отказа, али није могла тачно да се сети шта је тада изговорено. ВВ (директор туженог у време доношења оспореног решења о отказу) иако уредно позван није приступио на заказана рочишта (24.02.2006., 22.05.2006. и 26.09. 2006. године).

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев и поништили решење о отказу уговора о раду налазећи да у конкретном случају није испоштована процедура давања отказа уговора о раду тужиљи у смислу одредбе члана 101. став 2. Закона о раду јер тужени није доказао да је тужиљу претходно, пре доношења решења о отказу уговора о раду, упозорио да постоје разлози да јој се откаже назначени уговор о раду, а употребио је као основ за отказ одредбе члана 101. став 1. тачка 4. Закона о раду.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд, супротно ревизијским наводима, правилно применио материјално право.

Одредба члана 101. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/01, 70/03) предвиђа обавезу послодавца да пре отказа уговора о раду због повреде радне обавезе или због кршења радне дисциплине запосленог упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду.

Упозорење послодавца као нужан услов за отказ уговора о раду из разлога прописаних одредбом члана 101. став 1. тачка 4. Закона о раду, а у складу са одредбом члана 7. Ратификоване Конвенције МОР бр. 158. о престанку радног односа на иницијативу послодавца (Закон о ратификацији је објављен у „Службени листу СФРЈ“, број 4/84) има карактер акта којим се запослени позива на изјашњење и оно није формалност у поступку отказивања уговора о раду, већ се њиме запосленом ставља до знања да постоје околности које према схватању послодавца образују отказни разлог. Сврха и циљ упозорења су да се запосленом омогући да изнесе одбрану и да се изјасни о радњама за које послодавац сматра да представљају разлог за отказ уговора о раду и с`тога се запосленом даје један разуман рок да би то изјашњење и одбрану могао дати.

С`обзиром на чињеницу да у конкретном случају упозорење тужиљи није дато, произлази да је тужени повредио право тужиље на одбрану од отказног разлога дато материјалним прописом, што тај отказ тј. овде оспорено решење од ...2005. године, чини незаконитим.

Супротно наводима ревизије, побјеним решењем тужиљи није стављена на терет ни једна конкретна радња којом је повређена радна дисциплина, нити су наведени конкретни поступци тужиље из којих би се могло утврдити да је њено понашање било такво да не може да настави рад код послодавца у смислу члана 101. став 1. тачка 4. Закона о раду. Тачно је да према члану 101. став 2. истог закона тужени као послодавац није био у обавези да тужиљи уручи писмено

упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду . Међутим, у поступку није утврђено ни да је тужени тужилу усмено упозорио на постојање разлога за отказ уговора о раду из члана 101. става 1. тачка 4. цитираног закона, те да је тужилу било омогућено право на одбрану, што је сврха упозорења.

Како је у конкретном случају постојао пропуст туженог да тужилу омогући да се изјасни на упозорење, такво понашање туженог представља повреду поступка која је довољна за поништај оспореног решења. Зато су без утицаја наводи ревизије у делу у коме се указује да је тужила упозоравана да крши радну дисциплину и да не испуњава своје радне обавезе јер за то нема доказа у смислу одредбе члана 231. ЗПП, а терет доказивања био је на страни туженог.

Имајући у виду да је тужилу уговор о раду није законито отказан, основан је њен захтев за реинтеграцију у смислу члана 108. став 1. Закона о раду.

У ревизијском поступку се расправљају правна, а не и чињенична питања, па предмет оцене ревизијског суда нису били наводи у ревизији у којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање јер то није дозвољено према члану 407. став 2. ЗПП.

Како се ревизијом понављају жалбени разлози о којима се изјаснио другостепени суд дајући аргументе које прихвата и Врховни касациони суд на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Трошкови одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице, па је на основу члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић